

TÜBİTAK

Teknoloji Platformları Girişimi

Doç. Dr. Serhat ÇAKIR
TÜBİTAK

Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları D. Bşk.

ENERJİ TEKNOLOJİ PLATFORMU GİRİŞİMİ

Bilgilendirme Toplantısı

28 Mart 2008, Ankara

İçerik

- **Ülke Sorunları ve Yenilikçilik**
- **Ar-Ge ve Yenilik Paradigmalarında Değişim**
- **Teknoloji Platformları (TP) Mekanizması**
- **Teknoloji Platformlarının Ortaya Çıkışı**
- **Türkiye’de TP Kurulması Girişimi**
- **TÜBİTAK İŞBAP Desteği**
- **Ar-Ge Faaliyetlerinin Desteklenmesi
Hakkında Kanun’nun TP’lerle İlgili Bölümü**
- **Sonuç (Beklentiler)**

Ülkemizin Önündeki Öncelikli Sorunlar

- Cari açık
- İstihdam
- Bölgemizdeki siyasi durum

Sorunların sürdürülebilir şekilde çözümü için

Bilgi, teknoloji ve aklın kullanımı

YENİLİKÇİLİK

Farklılık ve rekabet üstünlüğü

Yenilik (Innovation)

*Bir **yenilik**, işletme içi uygulamalarda, işyeri organizasyonunda veya dış ilişkilerde yeni veya önemli derecede iyileştirilmiş bir ürün (mal veya hizmet), veya süreç, yeni bir pazarlama yöntemi ya da yeni bir organizasyonel yöntemin gerçekleştirilmesidir.*

Yenilik Türleri:

- *Ürün Yenilikleri*
- *Süreç Yenilikleri*
- *Pazarlama Yenilikleri*
- *Organizasyonel Yenilikler*

* *OECD Oslo Kılavuzu 2005*

Bilim, Teknoloji ve Yeniliği Gerekleştirenler

Akademik Araştırma
Bilim İnsanı
Kamu Araştırmaları
Savunma Araştırmaları
İşbirliği Ağları
Teknoloji Platformları
Teknogirişim
KOBİ Başlangıç
Hedef Teknolojiler
Uluslararası
AB P

Üniversiteler

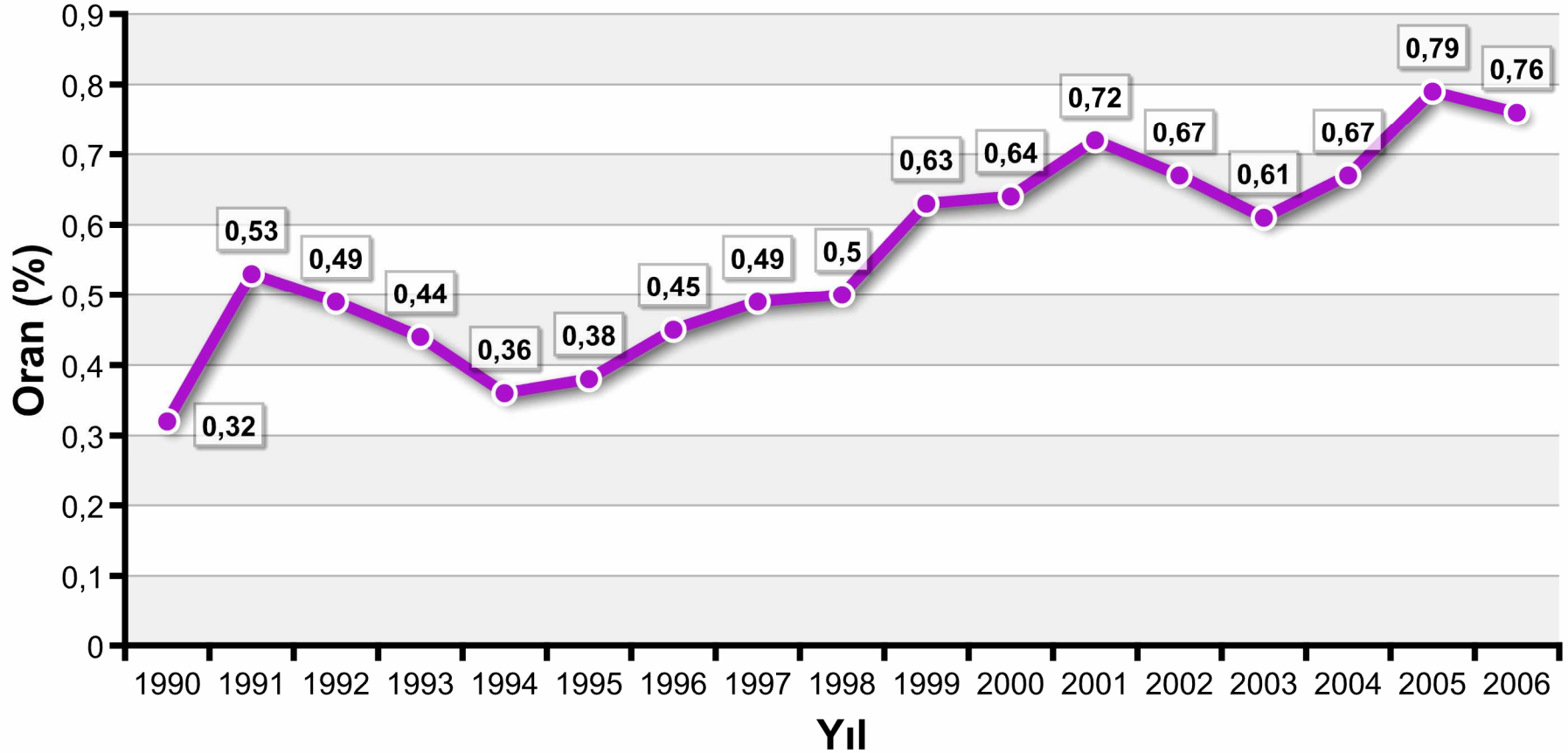
Teknolojik Gü
Ekonomik Gü

Araştırmacı

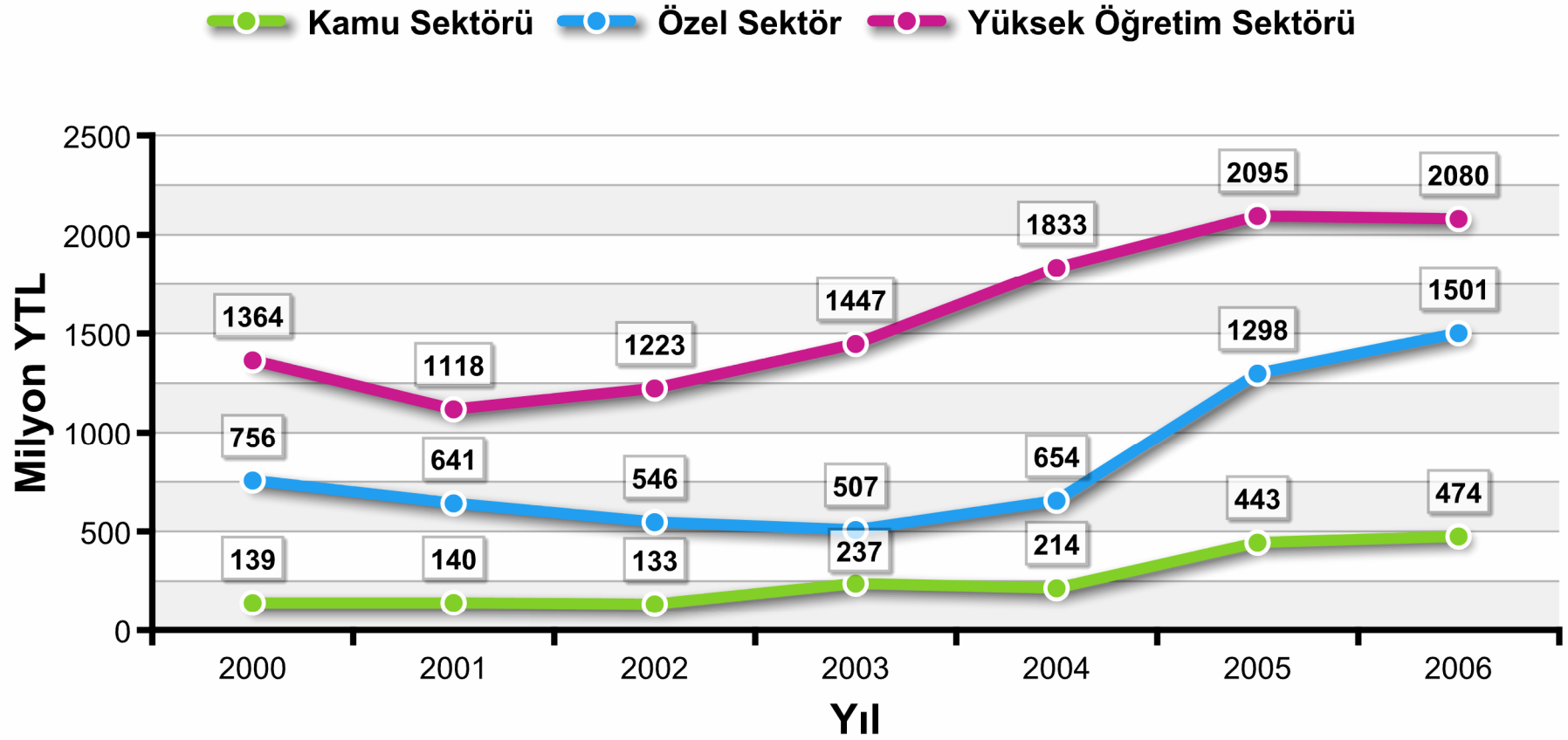
Özel
Sektör

Kamu
Ar-Ge
Enstitüleri

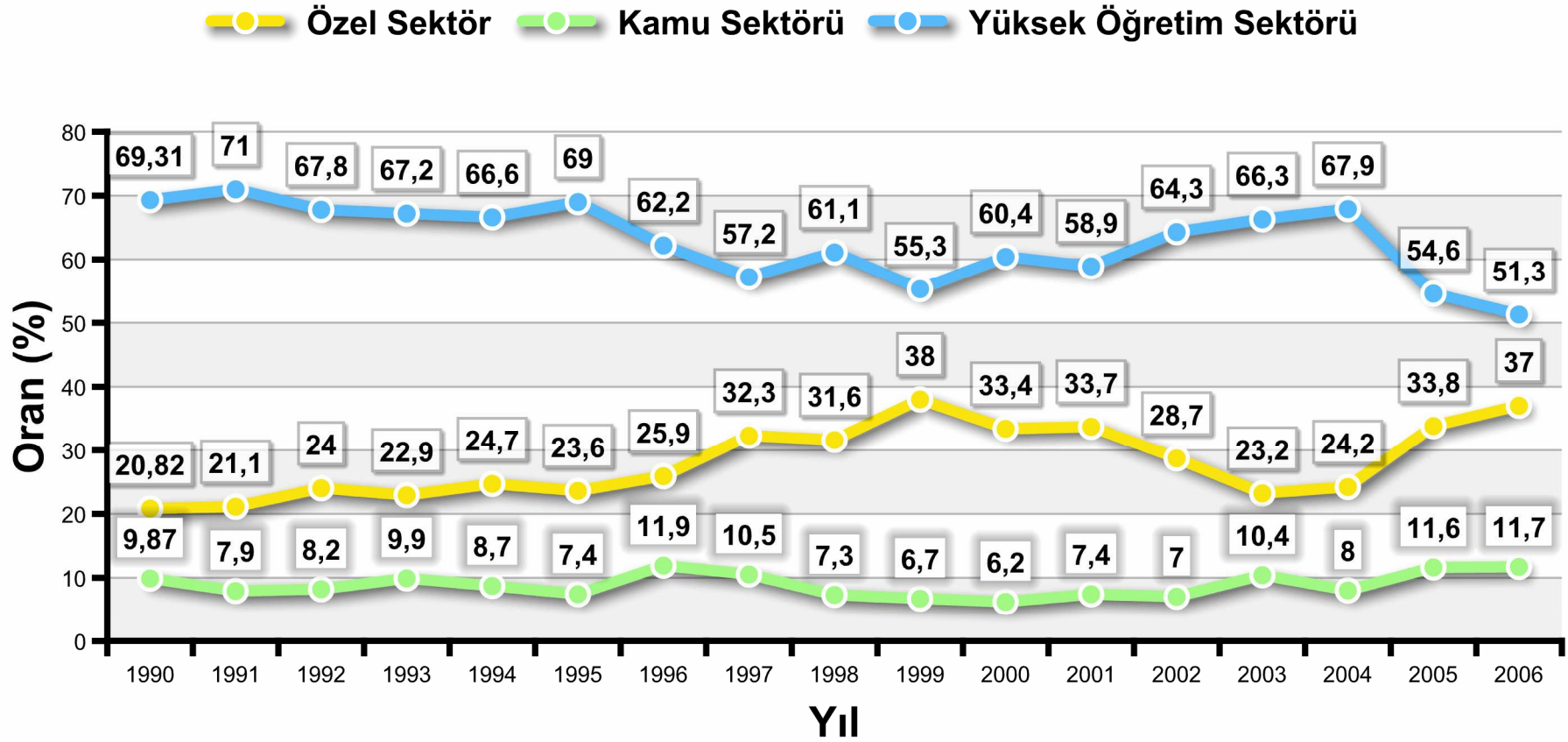
GSYARGEH Yüzdesi

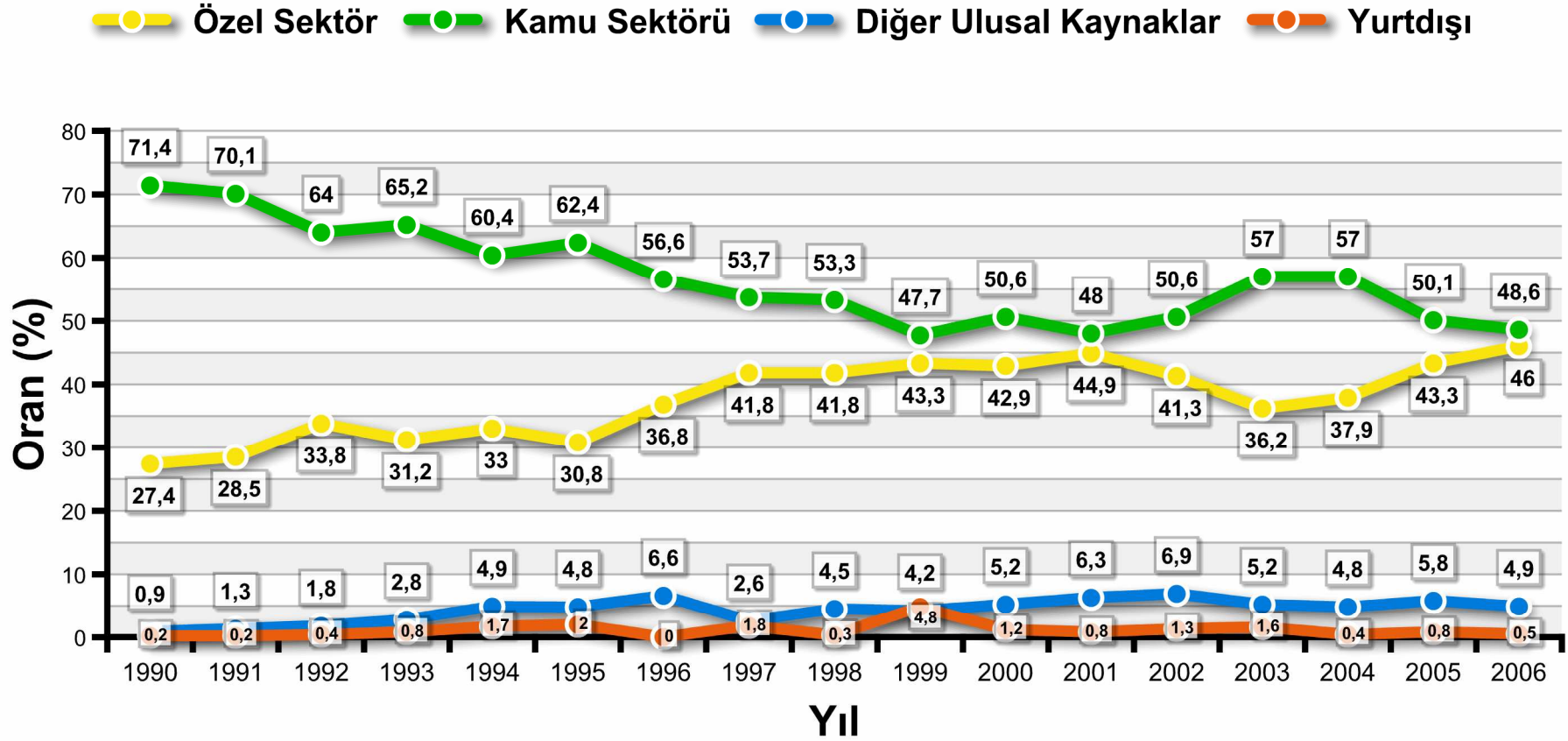
Ar-Ge Harcamalarının Gerçekleştiren Sektörlere Göre Dağılımı (milyon YTL)

Ar-Ge Harcamalarının Gerçekleştiren Sektörlere Göre Dağılımı (%)

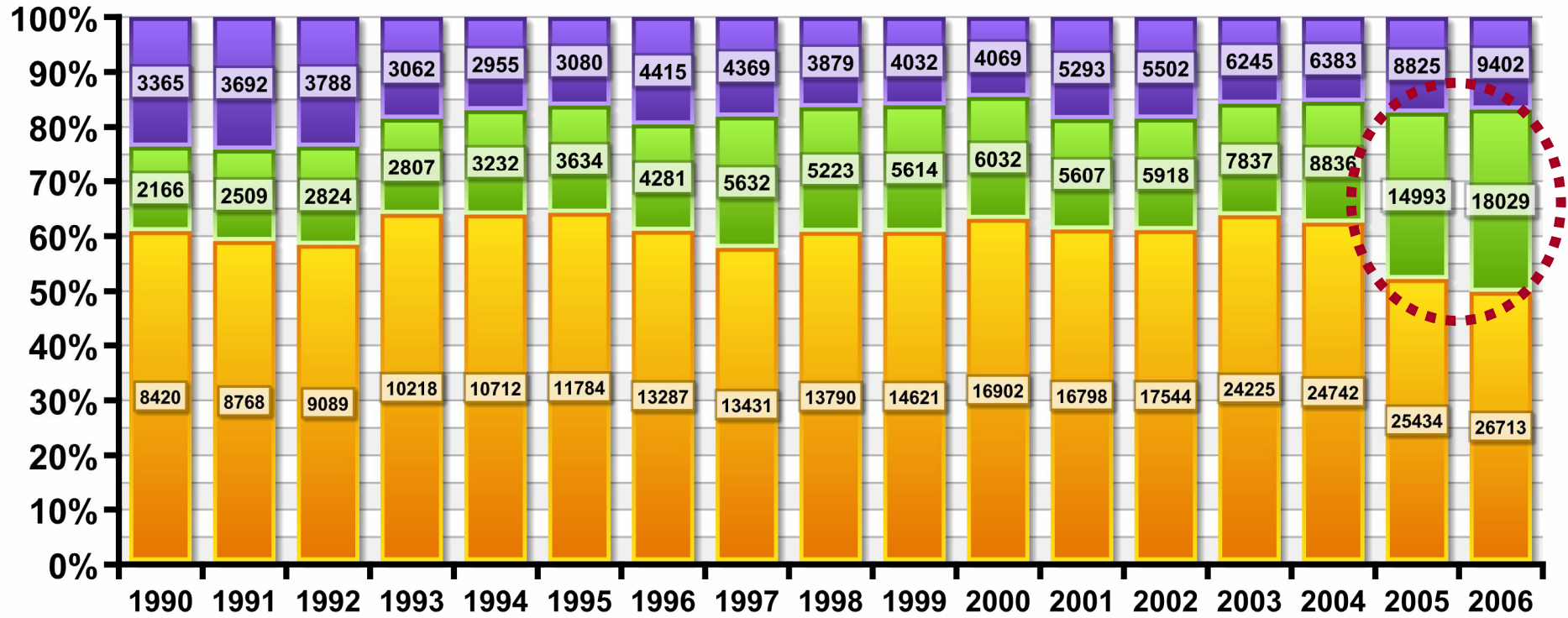

Fonlayan Sektörlere Göre Ar-Ge Harcamalarının Dağılımı (%)

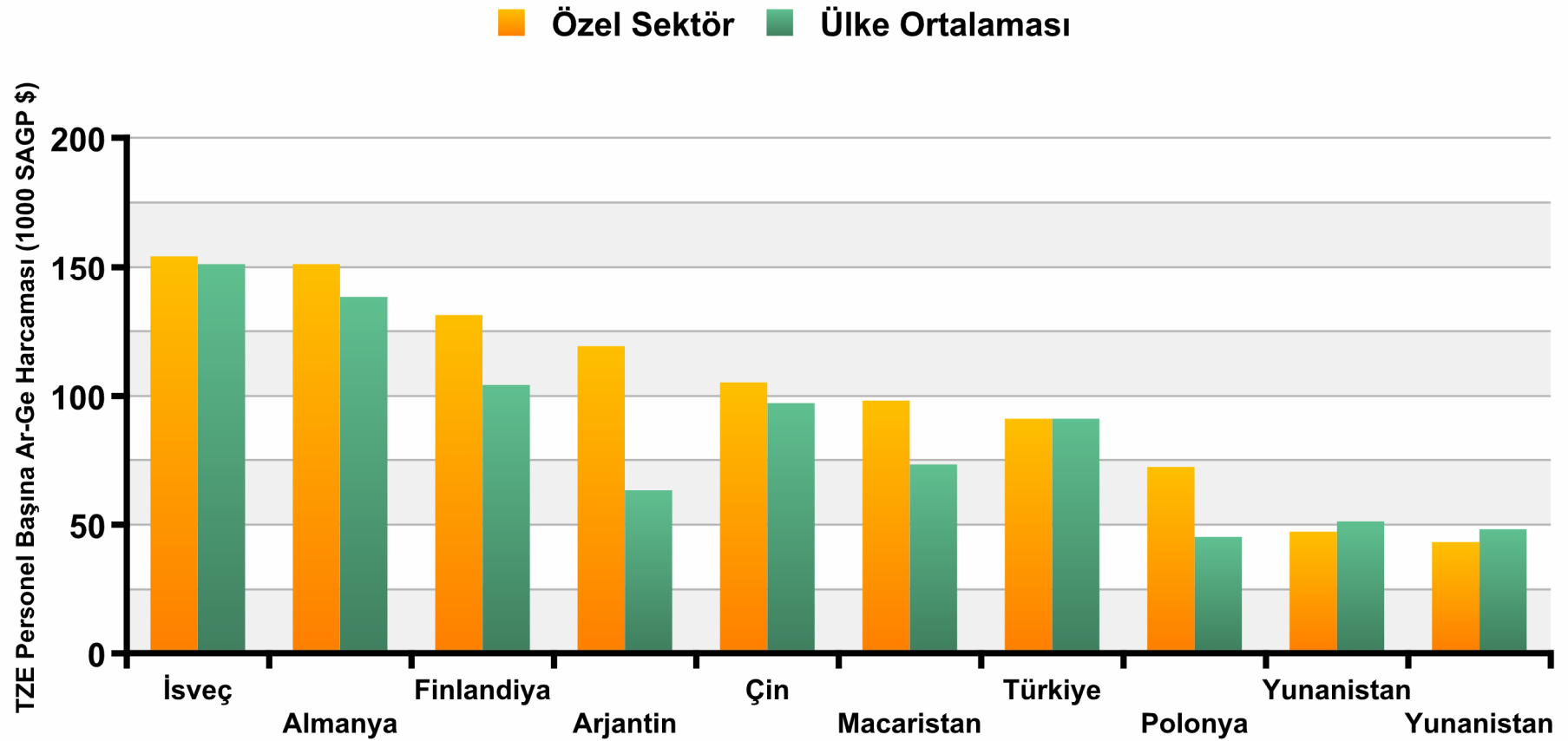

Ar-Ge Personeli İstihdamında Özel Sektörün Payı Artıyor

Yükseköğretim Ticari Kamu

TZE Personel Başına Ülke Genelinde ve Özel Sektörde Yapılan Harcama Ortalama Düzeyde (2006)

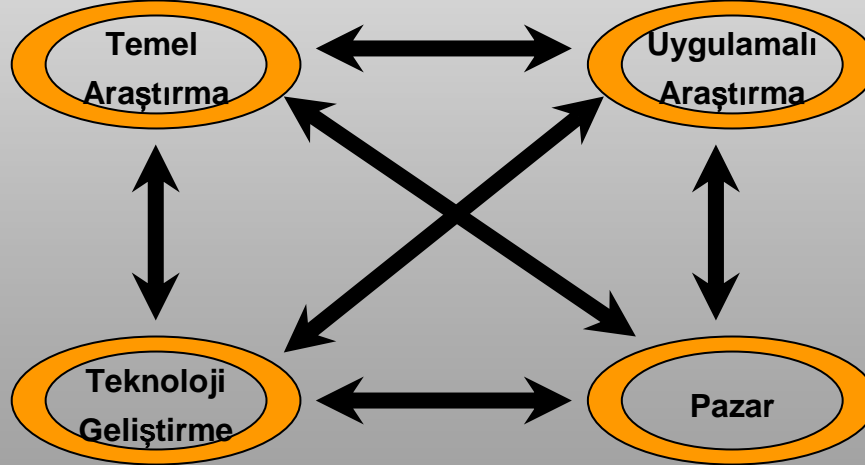
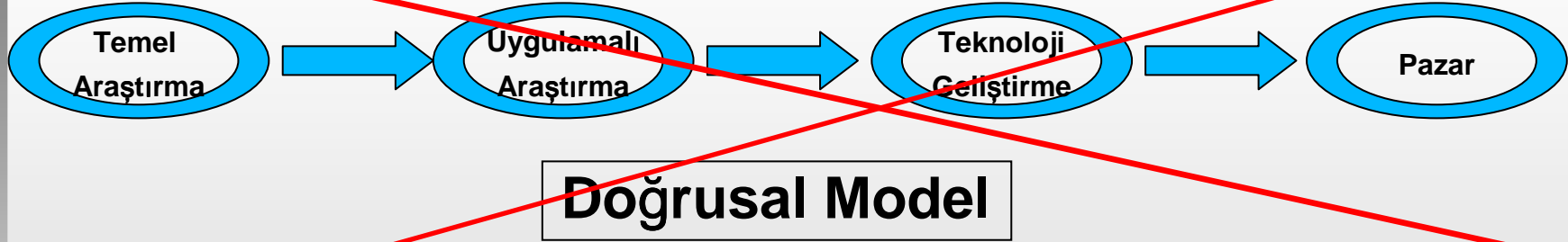
TÜBİTAK

Ar-Ge ve Yenilik Paradigmalarında Değişim

Ar-Ge ve Yenilik Paradigmaları

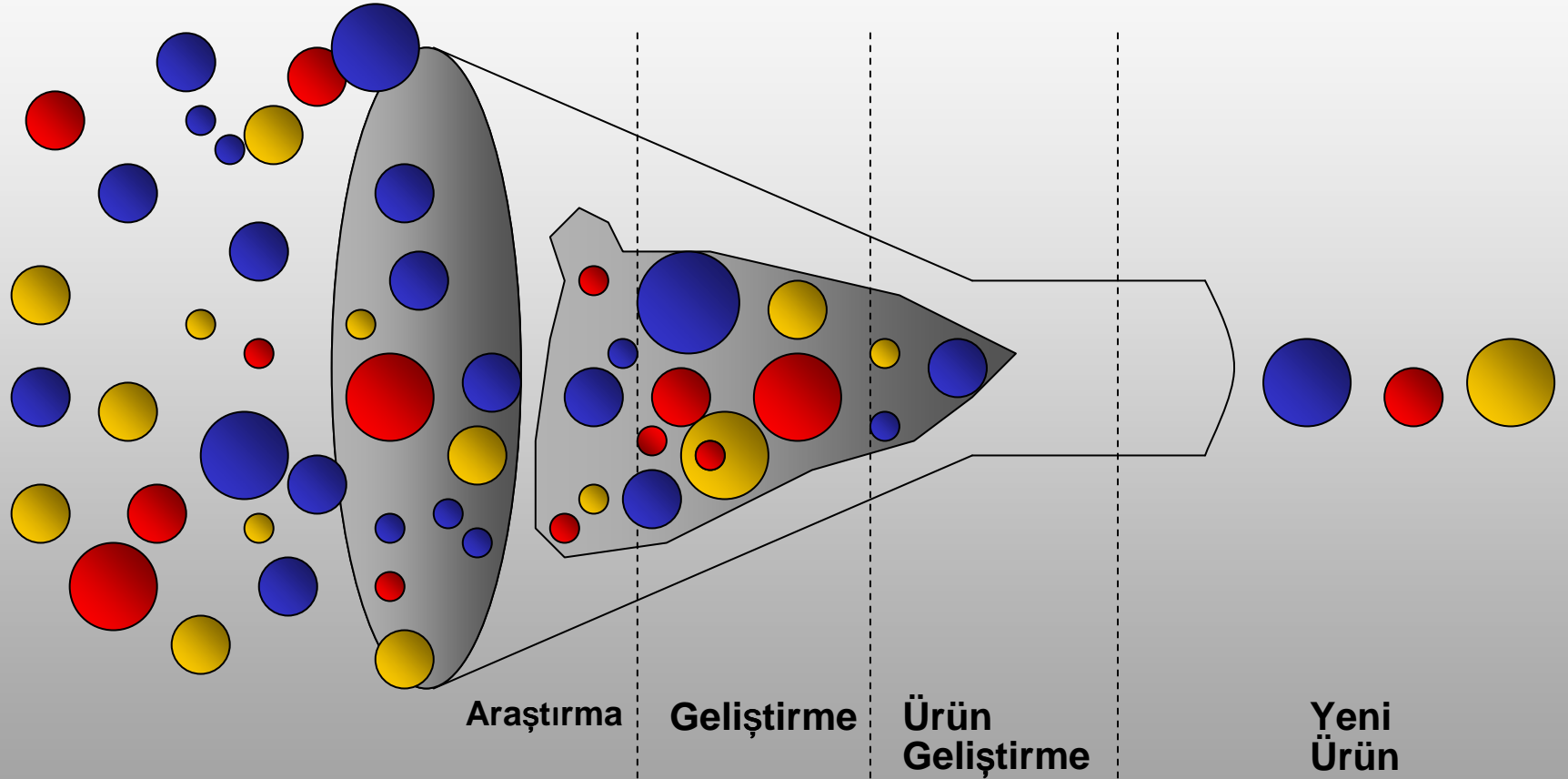
- **1700'ler:** Sanayi Devrimi
- **1870:** Alman boyar maddeleri sanayiinde Ar-Ge faaliyetlerini yürütmek üzere ayrı birimlerin organizasyon şemalarında yer bulması
- **1980 öncesi:** Firma içi kapalı araştırma faaliyetleri
  - araştırmanın yerleşik ve düzenli birimlerde yürütülmesi
  - araştırmanın gizliliği
  - yenilik faaliyetlerinin başarısının bu faaliyetler üzerinde firma kontrolünün derecesine bağlı olduğu düşüncesi
- **1990'lar:** İletişim, erişim ve işbirliği kavramlarının öne çıkması
  - firmaların araştırma faaliyetlerinin bir bölümünü alt yüklenicilere aktarmaya başlaması
  - bilgi paylaşımı, ortak projeler
- **Günümüz:** Açık Yenilik

Doğrusal Modelden Eşzamanlı Modele Paradigma Değişikliği

Eşzamanlı Model

Geneleksel (Kapalı) Yenilikçilik

Firma İçi Fikirler

Firma Dışı Fikirler

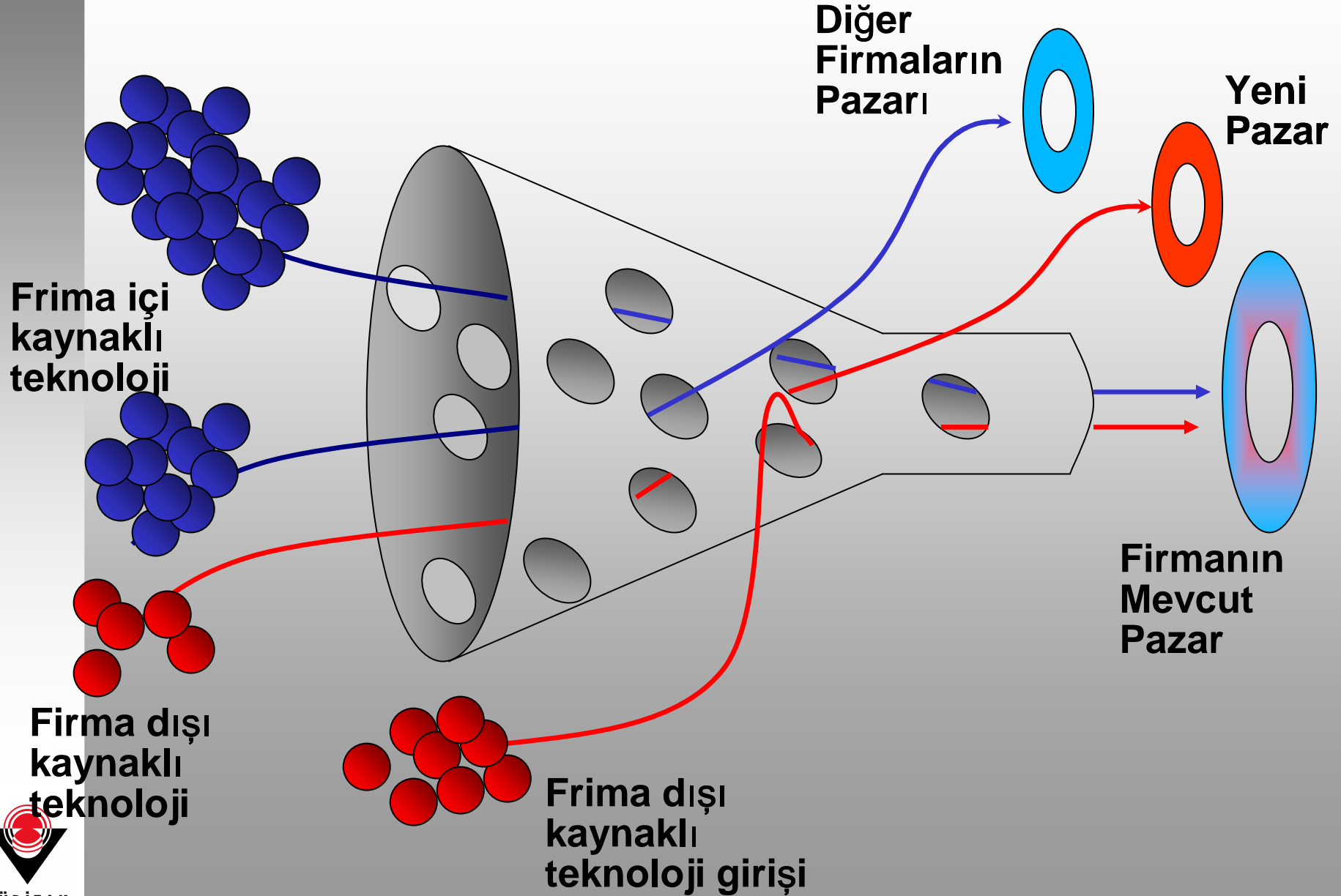

Karma Fikirler

TÜBİTAK

Yeni "Açık Yenilikçilik" Paradigması

Açık Yenilik – Kapalı Yenilik

- Kapalı yenilik paradigması
  - Sıfır Toplamlı Oyunlar (Zero-sum Game)
  - Mutlak kazanan ve mutlak yenilen
  - Araştırmanın gizliliği, işbirliğine kapalılık
- Açık yenilik paradigması
  - Pozitif Toplamlı Oyun (Pozitif-sum Game)
  - Kazan-Kazan modeli
  - **Co**petition = İşbirliği (**Cooperation**) + Rekabet (Competition)
  - Yenilik Sürecinin Demokratikleşmesi

TÜBİTAK

Teknoloji Platformları (TP) Mekanizması

Teknoloji Platformları Nedir?

- Rakiplerin
- Tedarikçilerin
- Tüketicilerin / Kullanıcıların
- Üniversitelerin
- Araştırma Merkezlerinin
- Finansal Aktörlerin
- Politika yapan ve fon sağlayıcı kamu kurumlarının
- STK'ların

temsil edildiği Ar- Ge ve yeniliğe dayalı rekabetçilik eksenindeki işbirlikleri

Teknoloji Platformlarının İşlevi

Sektörün Ar-Ge ve yenilik ekseninde rekabet gücünü artırması için:

- Stratejik Araştırma Gündemini (SAG) hazırlamak
  - Sektörün Ar-Ge gündemini ve araştırma önceliklerini belirlemek
- SAG'nin hayata geçmesini sağlamak
  - İlgili politikaların oluşturulması sürecini yönlendirmek
  - Belirlenen teknolojilere hem özel sektörün hem de kamunun kaynak aktarması için gerekli çalışmaları yapmak
  - vb.
- Sektörün paydaşları arasında kalıcı işbirliği ve iletişim ortamını oluşturmak

Avrupa'daki Bazı Gelişmeler

- Lisbon Zirvesi (Mart 2000)
  - “2010 yılında dünyanın bilgiye dayalı en dinamik ve rekabet gücü en yüksek ekonomisi haline gelmek” stratejik amacı
- Barcelona Zirvesi (Mart 2002)
  - GSYİH'den Ar-Ge'ye ayrılan miktarın %3'e çıkarılması , bu oranın 2/3'ünün özel sektör tarafından sağlanması hedefleri
- Araştırmaya Yatırım: Avrupa İçin Bir Eylem Planı (2003)
  - Anahtar teknolojilerin Avrupa'da geliştirilmesi, yayılması ve kullanılmasına yönelik ortak bir strateji geliştirmek üzere Avrupa Teknoloji Platformlarının kurulması

TÜBİTAK

Türkiye'de TP Kurulması Girişimi

TP'lerin Oluşturulması Girişimi

Dayanak:

- 12 Eylöl 2006, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu 14. Toplantısı, 2006/201 nolu karar:
Ulusal Yenilik Strateji ve Eylem Planı'nın hazırlanmasına ve **gerekli destek mekanizmalarının da geliştirilmesine** karar verildi.

Amaç:

Yenilik politikalarının oluşturulmasında ve yenilik performansımızın artırılmasında özel sektörün katılımının ve etkinliğinin artırılması

Platform Oluşumunda Etkin Aktörler

Sanayinin liderliğinde akademi, endüstri ve kamudan teknoloji üretip bunu pazara taşıyabilecek kurum ve kuruluşlar.

Teknoloji Platformları

Teknoloji Platformları, ülkelerin rekabet gücünü sanayinin Ar-Ge yetkinliğini tetikleyerek orta ve uzun vadede arttırmaya yönelik olarak sektörel paydaşların bir araya getirildiği işbirliği ağlarıdır.

Teknoloji Platformları Kurulması Girişimi

- TÜBİTAK'ın işlevi:
  - teknoloji platformlarının oluşturulması için gerekli kritik kütleleri bir araya toplayıp desteklemek, hedef sektörler için ivme kazandırmak.

TP'lerin Oluşturulması Girişimi

Yöntem:

BCG (Boston Consulting Group) büyüme-pay matrisi analizi ve ihracat hacmi parametresi göz önüne alındı.

Elektrik ve Elektronik
Metal
Tekstil
Otomotiv

- ihracat hacmi ve pazar payları yüksek
- faktör fiyatlarının daha ucuza sağlanabildiği ülkelerin artan rekabet gücünün yarattığı baskı
- uzun vadede sürdürülebilir rekabet gücü için Ar-Ge ve yenilik ekseninde ve değer zincirinin üst halkalarına doğru bir dönüşüme olan ihtiyaç

Denizcilik ve Deniz Teknolojileri → kritik etki potansiyeli

- Kurulacak platformların sürekliliğinin sağlanabilmesi için finansal destek

Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Ağları ve Platformları Kurma Girişimi
Projeleri (İŞBAP) Destekleme Programı

TP'lerin Oluşturulması Girişimi

Sürece:

- 11 Ocak 2007 Açılış Toplantısı
- Şubat – Nisan 2007 Teknoloji Platformu Oluşturma Çalıştayları
  - Platform Eşgüdüm Kurullarının seçimi
  - Misyon ve vizyon belirlenmesi
  - TP'lerin konumu ve işlevinin nasıl olması gerektiği ile ilgili görüşlerin beyanı
  - Çalışma takvimi ve platform yol haritalarının belirlenmesi
  - İŞBAP başvurusuna yönelik hazırlıklar

Tekstil Teknoloji Platformu

Platform Eşgüdüm Kurulu

- TEKSİS
- TGSD
- İTKİB
- Tural Mak. San.
- Sarar Giyim
- İSKO Dokuma
- Bossa
- Korteks
- Öztektek.
- İTÜ

Çalışmaya Katılan Kuruluşlar

- Altinyıldız
- Zorlu
- Sanko
- Termal
- T.Triko San. Der.
- Emsey
- T. Deri San. Der.
- Aydın Örme San. Tic.
- Ege Tekstil İh. Bir.
- ...

Metal Teknoloji Platformu

Platform Eşgüdüm Kurulu

- Poly Metal
- Pireks
- Döktaş
- Çuhadaroğlu
- Assan Alüminyum
- Sarkuysan
- Hisar Çelik
- Türk Demir Döküm

Çalıştaya Katılan Kuruluşlar

- Demisaş Döküm
- Korman Çelik
- Asaş Alüminyum
- Erege Metal Demir
- Borusan
- İçdaş
- Erkunt
- Erdemir
- ...

Elektrik ve Elektronik Teknoloji Platformu

Platform Eşgüdüm Kurulu

- Nortel Networks Netaş
- Arçelik
- TESİD
- Vestel Elektronik
- Gordion Bilgi Hizmetleri
- Siemens
- ASELSAN
- Dokuz Eylül Üni.
- Yıldız Teknik Üni.

Çalışmaya Katılan Kuruluşlar

- MİKES
- TÜLOMSAŞ
- TURKCELL
- ELİMSAN
- TTGV
- Aydın Yazılım
- DEKSAR
- Vemus
- ...

Otomotiv Teknoloji Platformu

Platform Eşgüdüm Kurulu

- TOFAŞ
- FORD
- TEMSA
- OPET
- Bayraktarlar Holding
- MARTUR
- OSD
- TAYSAD
- ODTÜ
- İTÜ
- TÜBİTAK MAM

Çalışmaya Katılan Kuruluşlar

- Mercedes Benz
- Uzel A.Ş.
- Türk Traktör A.Ş.
- FARBA
- İnci Akü
- MAN
- Honda
- ...

Denizcilik ve Deniz Teknolojileri Platformu

Platform Eşgüdüm Kurulu

- Türk Loydu Vakfı
- Deniz Endüstrisi A.Ş.
- Sedef Gemi İnşaatı A.Ş.
- Anadolu Deniz İnşaat Kızakları San.
- Focus Mühendislik

Danışma Kurulu

- Mavi Deniz Çevre Hizmetleri A.Ş.
- İTÜ
- İstanbul Üniversitesi
- Karadeniz Teknik Üniv.
- Ege Üniversitesi
- TÜBİTAK MAM

Yeni Teknoloji Platformları

15. BTYK'daki öneri doğrultusunda 6 Temmuz 2007 tarihinde kuruluş çalışmaları başlatılan platformlar:

- **Enerji Teknoloji Platformu**
- İlaç Teknoloji Platformu
- Tarım Teknoloji Platformu

İlaç Teknoloji Platformu

Platform Eşgüdüm Kurulu

- FARGEM
- Abdi İbrahim İlaç Sanayi
- Mustafa Nevzat İlaç Sanayi
- SANOVEL
- Eczacıbaşı Özgün Kimyasal
- Pfizer İlaçları
- Türk Farmakoloji Derneği
- Klinik Farmakoloji Derneği
- Toprak Mahsülleri Ofisi
- ODTÜ
- Bilkent

Çalıştaya Katılan Kuruluşlar

- Embil İlaç
- Depa İlaç
- Novartis
- AİFD
- Ulkar Kimya
- Sandoz
- TİSD
- İnterfarma
- RDC ilaç
- Türk Tabipler Birliği
- .....

Enerji Teknoloji Platformu

Platform Eşgüdüm Kurulu

- EnerjiSa
- Aygaz
- EÜAŞ
- Siemens
- Türkiye Kömür İşletmeleri
- Demirdöküm
- Konya Şeker
- Kataliz Derneği
- EPDK
- Boğaziçi Üniversitesi
- Ege Üniversitesi

Çalışmaya Katılan Kuruluşlar

- PETKİM
- Schneider Elektrik
- Petrol Ofisi
- BSH
- Vestel Savunma
- TŞFAŞ
- Ena Mühendislik
- Vestel
- Molu Enerji
- Pankobirlik
- .....

Tarım Teknoloji Platformu

Platform Eşgüdüm Kurulu

- Mersin Tarsus Org. San. Bölgesi
- Eyo Grup
- Uzel Makina
- BEYPI
- Çimsan
- Sera-Bir
- TÜRKTED
- Ege Üniversitesi
- Süleyman Demirel Üniversitesi

Çalışmaya Katılan Kuruluşlar

- Ulusoy Tohumculuk
- Erkunt Tarım
- Agroma Gıda
- Özbuğday Tarım
- Gemlik Gübre
- ZF Fidancılık
- Anadolu Efes Biracılık
- TARIŞ
- İGEME
- TİGEM
- Akdeniz Üniversitesi
- Trakya Üniversitesi
- .....

İŞBAP Desteği

**Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği
Ağları ve Platformları Kurma
Girişimi Projeleri
Destekleme Programı
(İŞBAP)**

İŞBAP Desteği

Kurulması öngörölen Teknoloji Platformlarının

Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Ağları ve
Platformları Kurma Girişimi Projeleri
Destekleme Programı (İŞBAP)

ile desteklenmeleri planlanmaktadır

İŞBAP - Ana Fikir

. . . ilgili teknoloji dallarında,

- özellikle ülkemizin, bilim ve teknoloji öngörülerini doğrultusunda **gelişmesini** sağlamak üzere,
- ilgili taraflar arasında **işbirliğini** oluşturmak, artırmak, ve
- bunların **somut çıktılara** yönelecek şekilde gelişmesini sağlamak üzere önerilecek işbirliği ağlarının ve platformlarının kurulmasını desteklemek

Amaçlar

- Önerilen alanda ulusal ve uluslararası düzeyde, bilimsel ve teknolojik gelişim sağlamak üzere politikaların geliştirilmesi ve yol haritalarının oluşturulması,
- Ülkemizin uluslararası alanda bilim ve teknolojide görünürlüğünün ve işbirliklerinin artırılması,
- Ulusal ve uluslararası bilgi birikimini paylaşarak desteklerin doğru ve verimli kullanılmasının sağlanması,
- Var olan olanakların birleştirmesi, paylaşım için yeni mekanizmaların geliştirilmesi, ve hareketliliği (“mobility”) artırarak paylaşımın ve bilginin yayılmasının etkin hale getirilmesi,

Amaçlar

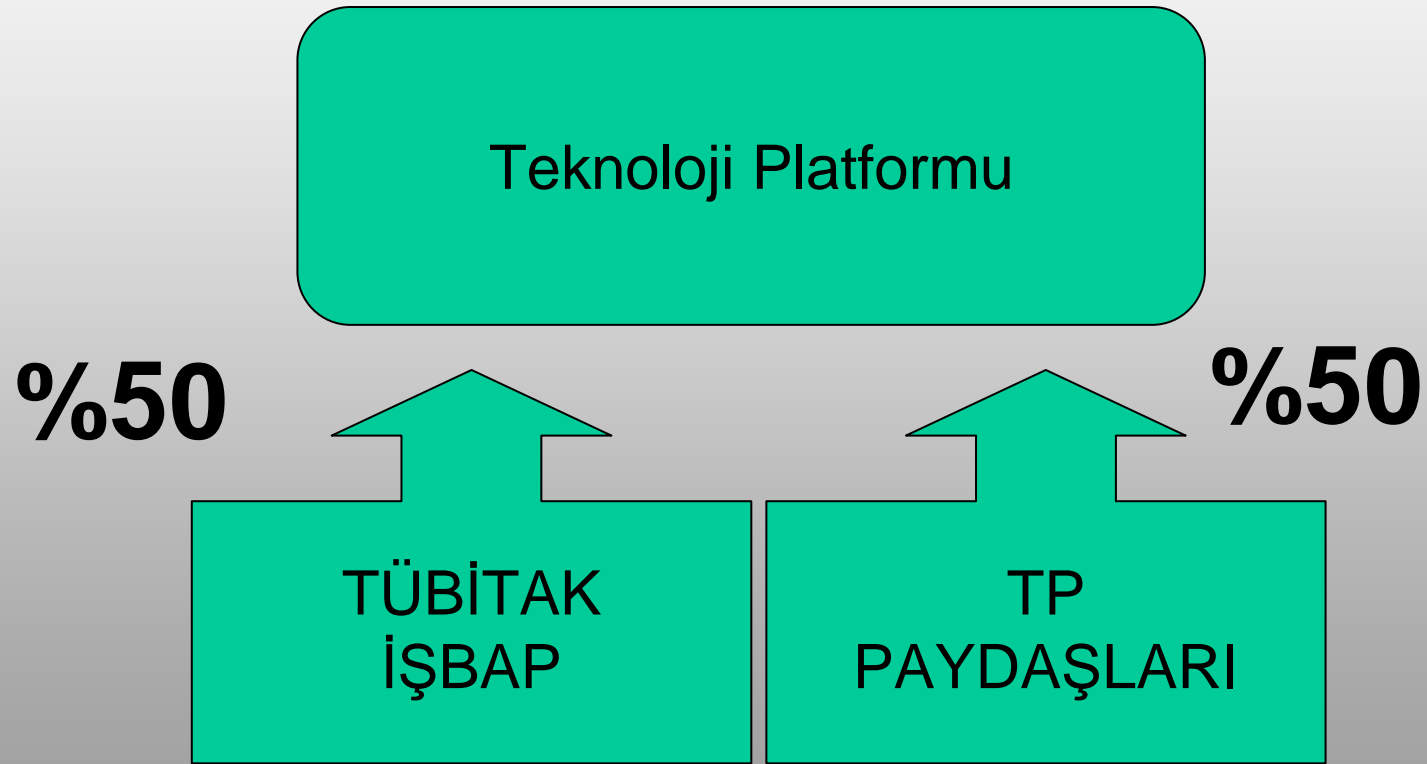
- Ulusal ve uluslar arası projeler oluşturulmasının ve bunlardan alınacak destekler ile ilgili konuda ülkemizde ortak kullanılacak fiziksel altyapının oluşmasının ve gelişmesinin sağlanması,
- Yetişmiş insan gücünün kritik kütle üzerine çıkması için gerekli eğitim faaliyetlerinin oluşturulmasının ve uygulanmasının desteklenmesi,
- Birikmiş/birikecek bilimsel bilginin teknolojiye transferi için gerekli yönlendirmelerin ve somut eylemlerin yapılmasının sağlanması,
- Kurulacak işbirlikleri ile ülkemizin uluslararası rekabet gücünün artmasına katkı sağlanması konularında katkıda bulunmaları beklenmektedir.

Kimler Başvurabilir

- Sanayi ve iş dünyasından kurum ve kuruluşlar
- Üniversiteler
- Kamu kurum ve kuruluşları
- Bunların oluşturduğu konsorsiyumlar

Teknoloji Platformlarının Sürdürülebilirliği

FİNANSAL DESTEK

- 3 Yıl
- En fazla 250.000 YTL/yıl

Sınırlar

Destek Süresi En Fazla 36 Ay

Destek Miktarı ("matching fund" olarak)
Yıllık 250.000 YTL veya
İŞBAP ortaklarının yatırdıkları kadar
(hangisi daha az ise)

Yılın herhangi bir döneminde
başvuru yapılabilir

Desteklenen Faaliyetler Karşılanan Giderler

- Toplantı, organizasyon, seyahat giderleri
- Büro, makine ve teçhizat
- Bilgi yayma ile ilgili giderler
- Web sayfaları, veri bankaları ve sanal laboratuvarlar kurmak için gerekli harcamalar (donanım, yazılım ve diğer)
- Fikri ve sınai hizmetler ile danışmanlık ücretleri
- PTİ, burs, işçilik ücretleri

TÜBİTAK

**ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME
FAALİYETLERİNİN
DESTEKLENMESİ HAKKINDA
KANUN**

ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME FAALİYETLERİNİN DESTEKLENMESİ HAKKINDA KANUN

Kanun No. 5746 Kabul Tarihi: 28/2/2008

**İndirim, istisna, destek ve teşvik unsurları
Madde 3)**

6) Rekabet öncesi işbirliği projelerinde işbirliğini oluşturan kuruluşların bu işbirliğine yaptıkları katkılar, işbirliği protokolünde belirlenen kuruluşlardan biri adına açılacak özel bir hesapta izlenir. Özel hesaba aktarılan bu tutarlar, harcamanın yapıldığı dönemde katkı sağlayan kuruluşların Ar-Ge harcaması olarak kabul edilir ve proje dışında başka bir amaç için kullanılamaz. Proje hesabında toplanan tutarlar, proje özel hesabı açan kuruluşun kazancının tespitinde gelir olarak dikkate alınmaz.

TÜBİTAK

Beklentiler

TP'ler ile ilgili beklentiler

- Üyeler ve platformlar arası işbirliği ve iletişimin gelişmesi
  - Platformlardan rekabet öncesi işbirliklerinin doğması
- Sektörel SAG'ların belirlenmesi
- SAG'ın uygulanması ve yenilik faaliyetlerinin önündeki engellerin belirlenip kaldırılması için öneri geliştirilmesi ve bir irade oluşturulması

Teşekkür Ederim....

[http:// platform.tubitak.gov.tr](http://platform.tubitak.gov.tr)

serhat.cakir@tubitak.gov.tr